

Briuselis, 2018 m. sausio 22 d.
(OR. en)

5285/18

MOG 4
CFSP/PESC 34
IRAQ 3

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2018 m. sausio 22 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 5283/18 MOG 3 CFSP/PESC 33 IRAQ 2

Dalykas: Tarybos išvados dėl Irako
- Tarybos išvados (2018 m. sausio 22 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Irako, kurias Taryba priėmė 2018 m. sausio 22 d. įvykusiame 3591-ame posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS DĖL IRAKO

Užsienio reikalų taryba, 2018 m. sausio 22 d.

1. ES sveikina Irako žmones, jų vyriausybę ir saugumo pajėgas pasiekus teritorinę pergalę prieš „Da'esh“, padedant Tarptautinei kovos su „Da'esh“ koalicijai, kurios nare yra ir ES.
2. ES dar kartą pakartoja, kad yra įsipareigojusi siekti tvirtos ES ir Irako partnerystės, grindžiamos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu (PBS), bei remti Irako valdžios institucijas atstatymo etape ir šalinant pagrindinius politinius, socialinius ir ekonominius nestabilumą skatinančius veiksnius. ES ragina visus susijusius suinteresuotuosius subjektus taikiai, bendradarbiaujant ir atskaitingai dirbti kartu siekiant išspręsti šias problemas, sukuriant pagrindą įtraukiai valstybei, kuri visiems suteiktų politines, ekonomines bei socialines galimybes, ir konsoliduojant pastarąsias karines pergales prieš „Da'esh“.
3. Taryba primena 2017 m. birželio mėn. Tarybos išvadas ir palankiai vertina pridedamą ES vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos Komisijos bendrą komunikatą, kuriame išdėstomi ES strategijos dėl Irako elementai. Ji visapusiškai palaiko komunikate išdėstytus tikslus bei siūlomą politikos požiūrį ir sutinka, kad labai svarbu dabar yra užtikrinti greitą įgyvendinimą, siekiant išlaikyti geresnės ateities Irakui kūrimo tempą, pasiektą po išlaisvinimo nuo „Da'esh“. Kartu su šiomis išvadomis, komunikatas yra ES strategijos dėl Irako dalis. Atsižvelgiant į iššūkių gausą, ES visų savo strateginių tikslų Irake sieks vienu metu. Šie tikslai yra sutelkti į šias pagrindines sritis:

a) Irako vienybės, suverenumo ir teritorinio vientisumo, taip pat jo etninės ir religinės įvairovės išsaugojimas

4. ES pakartoja tvirtai toliau remianti Irako vienybę, suverenumą ir teritorinį vientisumą, taip pat tvirtą ir aktyvų įsipareigojimą išsaugoti Irako visuomenės etninę, religinę bei konfesijų įvairovę, įskaitant jos mažumų grupių apsaugą, remiantis bendros nacionalinės tapatybės ir įtraukios pilietybės saitais.
5. ES ragina Irako vyriausybę ir Kurdistano regiono vyriausybę pradėti konstruktyvų ir į rezultatus orientuotą dialogą dėl skubiai sprendtinų problemų, kuris taptų pagrindu išsamesnei diskusijai visais atvirais klausimais siekiant stabilesnių ir abipusiai naudingų ilgalaikių santykių, grindžiamų visapusišku Irako konstitucijos taikymu, įskaitant jos nuostatas dėl kurdų autonomijos. ES tiki, kad už šį dialogą yra atsakingos abi pusės, remiantis atitinkamomis konstitucijos nuostatomis, ir kad visų Irako žmonių bendri interesai geriausiai ginami ir atspindimi vykdant tokį dialogą ir bendradarbiavimą. ES palankiai vertina pastangas kuo skubiau pradėti tokį dialogą. ES dar kartą patvirtina, kad ji tvirtai remia Jungtinių Tautų pastangas sudaryti palankesnes sąlygas ir yra pasirengusi, jei reikės, remti dialogą.

b) Irako polinės sistemos stiprinimas remiant Irako pastangas sudaryti subalansuotą, įtraukią, atskaitingą ir demokratinę valdymo sistemą

6. Vykstant atsigavimui po konflikto, ES pripažįsta nuolatinės Irako vyriausybės pastangas stabilizuoti išvaduotas sritis, bendradarbiaujant su JT ir kitais subjektais vietoje. Nors „Da‘esh“ yra nugalėta kariniu požiūriu, ji vis dar kelia grėsmę. ES pripažįsta, kad išlieka didelių iššūkių. Dabar daugiausia dėmesio turi būti skiriama taikai atkurti stabilizuojant sąlygas išvaduotose provincijose, taip pat užtikrinant nediskriminacinį šalies viduje perkeltų asmenų grįžimą į savo kilmės vietas, sukuriant palankią aplinką susitaikymui ir įgyvendinant politines bei ekonomines reformas. ES pabrėžia poreikį kuo skubiau nustatyti nacionalinių interesų prioritetus laikantis tarpusavio supratimo bei kompromiso dvasios ir paspartinti pažangą vykdant reformas bei siekiant nacionalinio susitaikymo, pagrįsto teisingumu ir atskaitomybe, veikiančios demokratijos principais, įtraukumu, teisinės valstybės principu ir pagarba žmogaus teisėms. Siekiant tikslo sukurti bendrą šalies ateities viziją dabar itin svarbu, kad irakiečiai nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis pradėtų įtraukų susitaikymo procesą laikydamiesi savitarpio supratimo ir kompromiso dvasios. Šiame kontekste ji taip pat toliau tvirtai remia Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus specialųjį atstovą ir JT pagalbos misijos Irake (UNAMI) darbą.
7. ES atkreipia dėmesį, kad nacionaliniai rinkimai bus galimybė sukurti labiau įtraukią ir demokratinę valstybę, kuri veiktų gindama visų irakiečių interesus. ES ragina Irako vyriausybę toliau siekti nacionalinių rinkimų 2018 m. gegužės mėnesį, kurie turi būti teisėti ir demokratiniai. Visapusiškas visų Irako visuomenės, įskaitant Kurdistano regioną, segmentų dalyvavimas bus esminė sąlyga, kad rinkimuose būtų propaguojamos iš tiesų atstovaujamosios institucijos ir įtraukus valdymas. Šiuo tikslu ES yra pasirengusi, veiklą koordinuodama su atitinkamais nacionaliniais ir tarptautiniais subjektais, visų pirma UNAMI, suteikti praktinę paramą rinkimų procesui ir jį atidžiai stebėti.
8. Visuose procesuose nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis reikia užtikrinti visapusišką moterų, jaunimo, pilietinės visuomenės ir visų Irako visuomenės segmentų, įskaitant etnines ir religines mažumas, dalyvavimą. ES ragina visapusiškai įgyvendinti Irako nacionalinį veiksmų planą dėl moterų ir taikos bei saugumo.

9. ES pabrėžia profesionalių, atstovaujamųjų ir demokratiškai kontroliuojamų Irako saugumo pajėgų svarbą užtikrinant veiksmingą saugumą, palaikant teisinės valstybės principo įgyvendinimą ir užtikrinant visapusišką pagarbą žmogaus teisėms. Ji palankiai vertina Irako vyriausybės pažangą šiuo klausimu ir primygtinai ragina toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti, kad Irako valstybė veiksmingai valdytų ir kontroliuotų visas ginkluotąsias gruputes. Siekiant konsoliduoti pasekimus stabilizavimo srityje yra būtina, kad saugumo tarnybos pagerintų santykius su civiliais gyventojais. Šiuo tikslu ES ir jos valstybės narės teikė paramą Irako valdžios institucijoms, joms siekiant reformuoti civilinio saugumo sektorių – 2017 m. lapkričio mėnesį buvo paskirta ES patariamoji misija (EUAM Iraq). Misijos strateginiai tikslai, *inter alia*, yra šie: Irako valdžios institucijoms strateginiu lygmeniu teikti rekomendacijas ir ekspertines žinias, siekiant prisidėti prie Irako nacionalinės saugumo strategijos įgyvendinimo, taip pat analizuoti, vertinti ir nustatyti galimo tolesnio Sąjungos dalyvavimo galimybes ilgalaikiu laikotarpiu remiant saugumo sektoriaus reformos poreikius Irake. ES pabrėžia policijos sektoriaus reformos svarbą ir darbą, kurį vykdo Tarptautinės koalicijos Policijos mokymo darbo grupė. ES ir jos valstybės narės pabrėžia platesnį poreikį užtikrinti įvairių subjektų, įskaitant JT, Tarptautinę kovos su „Da’esh“ koaliciją ir NATO, dalyvaujančių remiant saugumo sektoriaus reformą, bendradarbiavimą ir veiklos suderinamumą, kaip išdėstyta atitinkamose Tarybos išvadose, ir šiuo klausimu yra pasirengusios dirbti tinkamai paisydamos ES institucinės struktūros.

c) Parama Irako valdžios institucijoms teikiant humanitarinę pagalbą, remiant ankstyvą atkūrimą, stabilizavimą, vystymąsi ir atstatymą

10. ES reiškia didžiausią susirūpinimą dėl vis dar nepatikimos humanitarinės padėties ir pripažįsta dideles visų Irako valdžios institucijų, Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių partnerių pastangas teikiant humanitarinę pagalbą ir paramą dėl konflikto perkeltiems ir nukentėjusiems asmenims. ES reiškia susirūpinimą dėl pranešimų apie priverstinius ir diskriminacinius grąžinimus. Ji dar kartą pakartoja, kad svarbu, jog Irako vyriausybė ir Kurdų regioninė vyriausybė saugotų civilius ir užtikrintų saugų, informuotą, savanorišką ir nediskriminacinį bei nekliudomą šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių, norinčių grįžti į išvaduotas sritis, kurios yra pripažįstamos kaip saugios, grįžimą, laikantis tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir žmogaus teisių teisę, taip pat laikantis tarptautinių apsaugos standartų. Visų pirma, vykstant grįžimo ir atstatymo procesui, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama problemoms, susijusioms su būstu, žeme ir nuosavybės teisėmis. ES ragina Iraką puoselėti ilgalaikę Irako vykdomą asmenų, gyvenančių ir siekiančių apsaugos Irake, apsaugos ir paramos jiems politiką.
11. ES pabrėžia, kad visa tarptautinė bendruomenė būtinai turi toliau teikti humanitarinę pagalbą tiems, kuriems jos reikia, visų pirma, remdama 2018 m. Irakui skirtą Jungtinių Tautų humanitarinės pagalbos teikimo planą ir atsižvelgiant poreikius visoje šalyje. ES ir jos valstybės narės yra vienos iš pagrindinių tarptautinės humanitarinės pagalbos teikėjų ir toliau demonstruos solidarumą su Irako žmonėmis teikdamos humanitarinę pagalbą tiems, kuriems jos labiausiai reikia, laikydamosi humanitarinių principų.
12. ES ir jos valstybės narės pabrėžia, kad reikia teikti pagrindines viešąsias paslaugas ir tenkinti visų Irako piliečių konkrečius poreikius. Ji taip pat pripažįsta, kad nepaprastai svarbu plėtoti bendrą požiūrį ir įgyvendinti sąsają tarp humanitarinės pagalbos, ankstyvo atkūrimo, atstatymo ir stabilizavimo pastangų. ES ir jos valstybės narės, kurios yra vienos iš didžiausių paramos teikėjų Irake, įsipareigoja remti šias pastangas pereinamajame ir atstatymo etape laikydamosi visą Iraką apimančio požiūrio ir yra pasirengusios padidinti savo paramą.

13. Būsima tarptautinė Kuveito konferencija, skirta Irako atstatymui, kuri bus surengta Kuveite ir kuriai bendrai pirmininkaus ES, suteikia galimybę Irako vyriausybei ir toliau struktūriškai bei koordinuojant veiklą su savo tarptautiniais partneriais valdyti perėjimą nuo stabilizavimo prie atstatymo, taip pat daug dėmesio skiriant tolesniems humanitariniams poreikiams. Ši konferencija taip pat bus svarbi proga parodyti Irako pasiryžimą vykdyti ekonomines bei socialines reformas, kurios yra itin svarbios siekiant sutelkti itin reikalingą tarptautinę paramą atstatymui bei atkūrimui ilgesniuoju laikotarpiu.
14. Stabilizavimo pastangoms turi vadovauti Irakas, bet jas turi remti tarptautinė bendruomenė, įskaitant Jungtines Tautas ir Tarptautinės kovos su „Da'esh“ koalicijos stabilizavimo darbo grupę, su kuria jos taip pat turi būti koordinuojamos. Atitinkamai ES ragina Irako vyriausybę vedant dialogą su visais atitinkamais subjektais nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis ir visapusiškai atsižvelgiant į nukentėjusių bendruomenių, įskaitant mažumas, interesus užtikrinti veiksmingą saugumą, įtraukų valdymą, atsakomybę vietos lygmeniu ir pagrindinių paslaugų teikimą išlaisvintose teritorijose.
15. Atsižvelgdama į tai, ES, kuri bendrai vadovauja Tarptautinės kovos su „Da'esh“ koalicijos sprogmenų keliamo pavojaus mažinimo pogrupio (EHM, išminavimas) pastangoms, kartu su savo partneriais Jungtinių Tautų kovos su minomis tarnyboje (UNMAS) ragina Irako vyriausybę panaikinti visas likusias biurokratinės ir praktinės kliūtis, trukdančias visiškai panaudoti nacionalinius ir tarptautinius išteklius, kuriuos EHM turi Irake. Be to, ji ragina savo tarptautinius partnerius padidinti finansinę paramą EHM pastangoms – tai yra esminė išankstinė sąlyga tolesniam stabilizavimo ir atstatymo darbui.

d) Tvaraus, žiniomis pagrįsto ir integracinio ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo propagavimas

16. ES palankiai vertina pirminės Irako vyriausybės pastangas įvykdyti savo rezervinio susitarimo su TVF reikalavimus, tačiau yra susirūpinusi dėl to, kad pastaruoju metu nepadaryta pakankamai pažangos, ir pabrėžia, kad nepasiekus pažangos pagal tą susitarimą numatytų lyginamųjų reformų klausimu bus pakenkta Irako finansiniam stabilumui. ES pabrėžia, kad būtina skubiai toliau vykdyti finansines ir ekonomines reformas ir skirti pakankamai biudžeto lėšų subnacionalinėms valdžios institucijoms, kad tuo būtų sudarytos sąlygos Irako ekonomikos atsigavimui, atstatymui ir darniam ekonominiam bei socialiniam vystymuisi, nes tai yra esminiai veiksniai siekiant sustiprinti visuomenės sutartį tarp valstybės ir jos žmonių. ES palankiai vertina Europos investicijų banko (EIB) ir Irako pastangas užbaigti derybas dėl bendrojo susitarimo, kuriuo būtų sudarytos palankesnės sąlygos remti Iraką ilgalaikėmis paskolomis.
17. ES yra pasirengusi remti Iraką jam įgyvendinant ekonomikai sustiprinti ir įvairinti reikalingų reformų procesą; tuo bus sukurtos geresnės galimybės kurti darbo vietas, be kita ko, jaunimui. Sustiprinta švietimo sistema yra būtina ilgalaikiam Irako stabilizavimui ir yra svarbus katalizatorius šalies vystymuisi. Šiuo atžvilgiu ES parama įtraukiam, nešališkam ir kokybiškam švietimui yra labai svarbi, kad nesusiformuotų „prarastoji karta“. ES aktyviai remia Irako valdžios institucijų pastangas kovoti su korupcija, gerinti viešąsias paslaugas, stiprinti įtraukų valdymą visais lygmenimis ir užtikrinti, kad visomis reformų pastangomis daugiausia dėmesio būtų skiriama Irako piliečiams, nepriklausomai nuo jų etninės kilmės, lyties, religijos ar tikėjimo.

e) Veiksmingos ir nepriklausomos teisingumo sistemos propagavimas ir atskaitomybės užtikrinimas

18. ES įsitikinimu, siekiant užtikrinti ilgalaikį Irako stabilumą būtina, kad vyriausybė ir politiniai vadovai pasiūlytų ir remtų patikimą pereinamojo laikotarpio teisingumo procesą. Atskaitomybė už visų šalių padarytus nusikaltimus, užtikrinant tinkamą procesą, yra svarbus nacionalinio susitaikymo elementas. Su visų aukų nuoskaudomis susijusius klausimus reikia spręsti vienodai.

19. Todėl ES yra pasirengusi remti Irako ir tarptautines pastangas, kad „Da’esh“ nariai būtų patraukti atsakomybėn, ir užtikrinti atskaitomybę už žmogaus teisių pažeidimus ir jų nepaisymą, įskaitant karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui, taip pat veiksmus prieš asmenis, priklausančius mažumų grupėms, vykdant tinkamą procesą, užtikrinant suderinamumą su JT pastangomis, dedamomis pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2379. Šiuo atžvilgiu užsienio teroristų kovotojų, ypač sugrįžusių kovotojų, klausimui tebeskirtinas ypatingas dėmesys. Bendradarbiavimas ir keitimasis informacija su atitinkamas susijusiais subjektais, laikantis teisės normų ir naudojantis tinkamais kanalais, tebėra itin svarbūs. ES pakartoja raginimą Irakui prisijungti prie Romos statuto.
20. ES pabrėžia, kad iš principo prieštarauja mirties bausmės taikymui. ES tvirtai tiki, kad mirties bausmės taikymas ne tik moraliai smerktinas, bet ir duoda priešingų rezultatų, tiek kaip atgrasymas nuo nusikaltimų, tiek kaip bausmė. Bausmė, net ir už sunkiausius nusikaltimus, gali būti įvykdoma ir kitomis vienodai griežtomis, tačiau ne negrįžtamomis, priemonėmis, net ir tuo atveju, kai valstybė yra atsidūrusi sudėtingiausiose aplinkybėse. Šie argumentai įgyja papildomo svorio sudėtingomis stabilizavimo ir susitaikymo aplinkybėmis, kurios šiuo metu yra susiklosčiusios Irake po to, kai nuo 2003 m. nuvilnijo keli teroristinio smurto ciklai. ES ragina Irako federalinę vyriausybę paskelbti mirties bausmės vykdymo moratoriumą, o Kurdistanio regiono vyriausybę – grąžinti moratoriumą, siekiant mirties bausmę galiausiai panaikinti.

f) Dialogo migracijos klausimais užmezgimas su Iraku

21. Taryba palankiai vertina tai, kad pradėtas oficialus pasikeitimas nuomonėmis migracijos klausimais su Iraku – tuo sudaryta galimybė nustatyti bendro intereso sritis, kuriose bendradarbiavimas galėtų būti intensyvinamas. Taryba tikisi, kad šis dialogas bus tęsiamas. Šis dialogas turėtų apimti visus migracijos aspektus abipusiškai naudingų, bendrų pastangų kontekste. ES ragina Irako vyriausybę toliau bendradarbiauti nustatant procedūras, skirtas sudaryti palankesnes sąlygas oriam, saugiam ir tvarkingam Irako piliečių grįžimui į savo gimtąją šalį laikantis tarptautinės teisės, įskaitant žmogaus teisių teisę ir savų piliečių readmisijos įsipareigojimą, ir Irako įsipareigojimų, nustatytų Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime.

g) Gerų Irako santykių su visomis jo kaimyninėmis šalimis rėmimas

22. ES yra įsipareigojusi skatinti regioninį dialogą ir palankiai vertina Irako tolesnį diplomatinių ryšių su kaimyninėmis šalimis palaikymą. Ji ragina visas regiono šalis atlikti konstruktyvų vaidmenį, išlaikyti ir padidinti savo paramą Irakui ir toliau remti Irako vienybę, suverenumą ir teritorinį vientisumą. ES pabrėžia, kad Irako ir jo kaimyninių šalių gerovei yra svarbus intensyvesnis regioninis bendradarbiavimas.
23. Taryba ragina vyriausiąją įgaliotinę ir Komisiją nedelsiant įgyvendinti šią strategiją ir numatyti prireikus ne vėliau kaip po dvejų metų atlikti peržiūrą. ES institucijos ir ES valstybės narės, siekdamos, kad būtų laikomasi integruoto požiūrio, sparčiai ir veiksmingai koordinuos paramos teikėjų veiklą vykdančią ES strategiją dėl Irako.
-